

Vergaderjaar 2015–2016

33 037

Mestbeleid

Nr. 168

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 december 2015

In het Algemeen Overleg van 14 oktober jl. heeft mijn voorgangster toegezegd uw Kamer te informeren over de planning van de evaluatie van de Meststoffenwet en van het zesde Actieprogramma Nitraatrichtlijn (Kamerstuk 33 037, nr. 167). Bij dezen kom ik de toezegging na.

Volgens artikel 46 van de Meststoffenwet dient deze wet tenminste eenmaal per vijf jaar te worden geëvalueerd. De vorige evaluatie dateert van 2012. Dit impliceert dat formeel uiterlijk 31 december 2017 een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk aan uw Kamer aangeboden moet zijn. Ik ben echter al gestart met de evaluatie en wil het eindrapport ultimo 2016 opleveren en aan uw Kamer aanbieden. De evaluatie van de Meststoffenwet loopt daarmee gelijk op met de voorgeschreven vierjaarlijkse Nitraatrapportage aan de Europese Commissie (zie hierna).

De evaluatie Meststoffenwet bestaat uit een ex post en een ex ante deel plus een handelingsperspectief. Tevens wordt een sociaalwetenschappelijk onderzoek uitgevoerd naar opvattingen en gedrag van agrarisch ondernemers met betrekking tot de mestregelgeving. De genoemde delen vormen de basis voor het Syntheserapport dat door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) wordt opgesteld.

De regelgeving voor meststoffen is de nationale uitwerking van de Europese Nitraatrichtlijn. Het doel van de Nitraatrichtlijn – vervuiling van het grond- en oppervlaktewater tegengaan en goede landbouwpraktijk bevorderen – draagt bij aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water (waarvoor de Minister van Infrastructuur en Milieu verantwoordelijk is). Deze sterke verwevenheid van de Nitraatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water komt ook naar voren in de centrale vraagstelling van de synthese: «Wat is de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid en kans op doelbereik van de Nitraatrichtlijn aan het einde van het 5^e Actieprogramma (2017) en het realiseren van de Kaderrichtlijn Water doelen ten aanzien van nutriënten uiterlijk in 2027?»

De ex post evaluatie van de Meststoffenwet is gebaseerd op gegevens verzameld in de afgelopen jaren, aangevuld met analyses en verklaringen. De Nitraatrapportage moet voor 1 juli 2016 aan de Europese Commissie zijn aangeboden. De Nitraatrapportage is één van de gegevensbronnen voor de ex post evaluatie Meststoffenwet. Het ex ante deel van de evaluatie bevat een kwantitatieve en kwalitatieve doorrekening van a) huidig en voorgenomen beleid voor de komende jaren; b) mogelijke beleidsopties voor de toekomst (het handelingsperspectief).

Op 1 oktober jl. is op een bijeenkomst voor circa 30 verschillende belangenorganisaties, waaronder die van land- en tuinbouw en waterbeheerders, de inhoud en het proces van de evaluatie uiteengezet. Aansluitend is de mogelijkheid geboden te reageren op de ex post evaluatievragen. Daar is in beperkte mate gebruik van gemaakt. Voor het vormgeven van ex ante onderzoeksvarianten worden de belangenorganisaties op korte termijn eveneens bevroegd. Er is een tweede bijeenkomst voor deze groep voorzien na oplevering van de concepten van de evaluatierapporten.

De Nitraatrichtlijn schrijft voor dat lidstaten actieprogramma's ontwikkelen die er voor zorgen dat: «...De waterverontreiniging die wordt veroorzaakt of teweeggebracht door nitraten uit agrarische bronnen verminderen en verdere verontreiniging van dien aard wordt voorkomen». Het huidige Nederlandse Actieprogramma Nitraatrichtlijn loopt tot en met 2017. Het nieuwe, zesde, Actieprogramma Nitraatrichtlijn zal de jaren 2018 tot en met 2021 bestrijken.

Uitgaande van de concept-evaluatieresultaten Meststoffenwet wordt medio 2016 gestart met de invulling van het Actieprogramma, dat eind 2016 in concept gereed moet zijn. Ook hierbij worden belangenorganisaties betrokken, overeenkomstig de wijze waarop zij zijn betrokken bij de Evaluatie Meststoffenwet. Ik informeer uw Kamer tijdig nader over de voorgenomen inhoud van dit Actieprogramma. Het zesde Actieprogramma Nitraatrichtlijn is tevens de basis voor onderhandelingen met de Europese Commissie over een nieuwe derogatie, dat wil zeggen: onder voorwaarden toestaan van uitzonderingen in het gebruik van stikstof uit dierlijke mest op landbouwgronden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam